

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN
REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXV.

Číslo 11.

Komárno, november 2014

Cena 30 centov

NA HRANICI NEVIDITEĽNÉHO SVETA

„Bol bohatý človek, obliekal sa do šarlátu a jemného ľanu a hodoval každý deň skvostne. A bol akýsi chudobný muž, menom Lazár, ktorý ležieval pred jeho bránou vredovitý a žiadal si nasýtiť sa odpadkami z boháčovho stola, ale nikto mu ich nedal, len čo psy prichádzali a lízali mu vtedy. Ten chudák umrel a anjeli ho zanesli do lona Abrahámovho. Umrel aj boháč a pochovali ho. Potom v mukách podsvetia pozdvihol oči a zďaleka uzrel Abraháma a v jeho lone Lazára; zvolal: Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazára, aby si koniec prsta omočil vo vode a ovlažil mi jazyk, lebo sa veľmi trápim v tomto plameni. Ale Abrahám mu odpovedal: Synu, rozpomeň sa, že si ty svoje dobré veci vzal zaživa a podobne Lazár zlé; teraz tento sa tu teší a ty sa trápiš. Okrem toho, medzi nami a vami je veľká priepasť, aby tí, čo odtiaľto chcú prejsť k vám, nemohli, ani odtiaľ nedostali sa k nám. Nato povedal (boháč): Prosím ťa teda, otče, pošli ho do domu môjho otca; mám totiž päť bratov; nech im svedčí (o tých veciach), aby neprišli aj oni na toto miesto múk. Abrahám mu povedal: Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú. On však odvetil: Nie, otec Abrahám, ale keby niekto z mŕtvych išiel k nim, kajali by sa. Odpovedal mu: Keď Mojžiša a prorokov neposlúchajú, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto z mŕtvych vstal“ (Lk 16,19–31).

Aj z Ježišovho podobenstva zjavne vynikne, že tí, ktorí v ňom veria, po smrti budú spasení, a bezbožní pôjdu do zahynutia. Predošlí tam čakajú na vzkriesenie, a ostatní na súd. Nejakým spôsobom aj mŕtvi vnímajú, pretože aj tento bohatý človek sa pamätá na to, že tu na zemi mu ešte žije päť súrodencov a chce im pomôcť. Ale nemá možnosť, aby pomohol.

Táto časť je veľmi dôležitá z Ježišovho učenia. Sväté písmo zdôrazňuje, že Boh vytýčil neprekročiteľnú hranicu medzi viditeľným a neviditeľným svetom. A človek nemôže prejsť ani zo zahynutia do spasenia alebo opačne, ani z neviditeľného do tohto sveta alebo s tohto sveta tam.

Starý zákon prísne zakázal stýkanie sa alebo hľadanie styku s mŕtvymi. Kto sa o to napriek zákazu pokúsil, dostal trest smrti. Nový zákon hovorí: kto hľadá styk alebo sa stýka s mŕtvymi, nemôže vstúpiť do kráľovstva Božieho. Prečo? Pretože prekročiť túto hranicu je možné iba s obídenním Boha. A kto to spraví, urobí niečo také, čo môže iba bez Boha, napriek Bohu a v pozadí čoho je nedôverčivosť voči Bohu, nevera a pýcha. Náš odveký nepriateľ Satan, vždy čaká iba na to, aby sme niečo spravili proti Bohu, lebo v tom momente sa stávame voči nemu bezmocnými. Bude nám pomáhať vo všetkom, čo chceme konať bez Boha. S týmto si uplatňuje na nás právo. Dávame priestor takým nečistým duševným a démonickým silám v našom živote, nad ktorými nemáme žiadnu moc. Preto Boh svojmu ľudu to zakazuje, a preto všade hlása, aby sme naslúchali Jeho zjavenej vôle.

V knihe Izaiáša čítame: nepýtajte sa duchov zomrelých, ale poslúchajte učeniu a na svedectvu (8,19–22)! Bohatému, kto chce zachrániť svojich súrodencov Boh hovorí: majú Mojžiša a prorokov, čiže majú Bibliu, zasnívajú Slovo, nech

im veria! Kto neverí Božiemu slovu, nedá sa mu pomôcť! Nedá sa prejsť odtiaľ sem alebo z tade tam. (...)

Boh medzi viditeľným a neviditeľným svetom vytýčil neprekročiteľnú hranicu a kým žijeme v tomto svete, z neviditeľného sveta môžeme mať vzťah iba s Bohom a s nikým iným! Ježiš nás zmieril s Bohom, skrze neho môžeme prichádzať k Otcovi, ale ak niekto chce nadviazať vzťah nie s Bohom, ale s niekým iným nachádzajúcim sa v neviditeľnom svete, môže to spraviť jedine zhanobením a obídenním Boha. S týmto musíme počítať, lebo Slovo Božie o tomto jasne rozpráva.

Z neviditeľného sveta môžeme mať vzťah jedine s Bohom. Nech s Ním máme blízky, každodenne pestovaný vzťah, plný dôvery a viery podľa Ježiša Krista.

(Kálmán Cseri)

Tibor Sabovik

ČAS MODLITBY

*Pane náš, k Tebe sa modlíme,
o odpustenie hriechov prosíme,
dávaj nám sám svoje požehnanie
a raz s Tebou večné prebývanie.*

*V pokore srdca pred Teba predstupovať,
Tebe, ako Otcovi sa so všetkým zdôverovať.
Síl nám pridávaj, nech Ťa velebíme
a častejšie už na to večné myslíme.*

*Sám vidíš, že sme slabí, hriešni ľudia,
daj nech naše skutky Tvoju slávu budia,
aby sme o potrebné úprimne prosili,
pomôž Ťa nasledovať Ježišu náš milý.*

Mal silnú vieru a nádej v Boha

SPOMIENKA PRI HROBE LÁSZLÓ RÉZA

Milí bratia a sestry z Rožňavy a z Humenného!

Ján Kalvín, keď sa po druhýkrát vrátil do Ženevy, si pre seba pripravil pečatidlo, na ktorom boli dve slová: Pohotovo a úprimne. Toto pečatidlo si vždy zobral do ruky, keď mal ťažkosti, problémy a starosti. Pohotovo – som hotový na službu. Veľmi dobre poznám Ježiša Krista a rozumiem Jeho službe, ktorú vykonal za mňa. Pravdivé poznanie Krista sa stane požehnaním v mojom živote. Iba ten, kto naozaj pozná Krista, môže skutočne obstáť vo vinici Pánovej. Pán Boh do cirkvi nestavia otrokov, ale poverených služobníkov.

Humenné a Rožňava si dnes spomínajú na Kristovho služobníka. Na služobníka, ktorý vedel, že Ježiš je väčší a mocnejší od všetkých. Dobre poznal Krista, apoštola a veľkňaza svojho vierovyznania. Vedť tak ako my, aj On v Ňom videl Ducha Mojžiša a prorokov, ako aj pokrvné puto Áronovho kňazstva. Kristus je vo všetkom väčší.

K tejto Hlave sa priznával aj László Réz. Bol duchovným 2 misijných cirkevných zborov – Humenné a Vranov nad Topľou – Rožňava a Dobšiná dostali verného reformovaného duchovného. Vo svojom vierovyznaní vytrval, bol usilovným a pracovitým Božím služobníkom. Dostali takého duchovného,

v ktorom existovala taká hĺbka vierovyznania a nástojenie, na ktoré ho pozval sám Ježiš.

Ustavične spúšťal siete a bol poslušný Kristovmu príkazu: „*Vesluj do hĺbk!*“ V každej životnej situácii vedel: Kristus je väčší a mocnejší. Cirkevné zbory v Rožňave a v Humennom budú

Portrét László Réza

val tak, že postavil Toho, kto ich budúce. Poznal Vlastníka. Vedel, komu bude zodpovedný.

Čo môže byť dnes – pri príležitosti 90. výročia našim vierovyznaním? Čo

Pred tvárou Hospodina

Hospodine, Stvoriteľu, Vykupiteľu a Utešiteľu, buď chvála Tvojmu milosrdenstvu, že nám zjavuješ tajomstvo svojej bytosti a že si z čirej lásky uzavrel zmluvu so svojim ľudom. Skláňame sa pred trónom Tvojej slávy a veleby, koríme sa pred Tebou, ktorý si nás stvoril, ktorý nás a všetko svojim mocným slovom udržuješ, nás verne opatruješ a ochraňuješ. Zvelebujeme Ťa, večný Bože, že si sa zjavil v tele a ujal si sa našich duší, aby sme mali Spasiteľa a vykúpenie v Jeho krvi. Chválimo Tvoje sväté meno, že chceš v nás prebývať ako náš Spomocník a Utešiteľ, že si nás svätým povolaním povolal, že nás s celým kresťanstvom zhromažďuješ a v jedinej pravej viere k večnej spásе zachovávaš. Pane, osvecuj i v budúcnosti svoju tvár, odpusť nám hriechy, uzdravuj nás z nemoci a korunuj nás milosrdenstvom a mnohým zľutovaním. Tvoj pokoj nech chráni naše srdce a zmysly! **Amen.**

Pavel Jakobei

môže byť najväčším požehnaním pre nás, slúžiacich Ježišovi Kristovi v Humennom, Rožňave i v celom svete? To, že Kristus je väčším. Väčším než všetko ostatné! Väčším a mocnejším. Nikto Mu nie je podobný.

Pred Bohom pohotovo a úprimne obstoja ten, kto vie, že Pán je Bohom. Kto vie, že služobníci prichádzajú a odchádzajú, ale Boh je zvestovaný, stelesnený, Jeho Slovo je Pravda.

Nie je iný Základ, ktorý by udržal Reformovaný cirkevný zbor v Rožňave a v Humennom než Kristus. Prečo? Lebo Kristus bol verný až do konca. Navždy vytrval pred svojim Otcom. Vždy sa vo svojej veľkňazskej modlitbe utiekal k Otcovi: „*Zjavil som Tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Boli Tvoji a dal si ich mne; a oni zachovali Tvoje slovo*“ (Jn 17,6). Alebo v Evanjeliu podľa Lukáša takto opísal svoju službu: „*Kto mňa prijíma, prijíma Toho, ktorý ma poslal*“ (Lk 9,48a). Kristus ako Syn je verný domu svojho Otca. On vie, že všetko je dielom Otca. On vie, že Boh Ho postavil nad všetko. Vie, od koho dostal poverenie a bez pokory a skromnosti niet služby. Niet (Pokračovanie na str. 3)

(Dokončenie zo str. 2)

prístrešia, ktoré by dokázalo prijať niekoho iného. Ježiš svojou pokorou stavia prístrešie na Božiu slávu. Svojím Synovstvom poukazuje na poslušnosť a robí plným Humenské aj Rožňavské spoločenstvo.

Ako môže byť aj náš prístrešok Kristovým domom? Tak, že nebudeme hľadiť na seba, nebudeme hľadiť na našu službu, ale odhliadneme od všetkého, čo by nás vzdialilo od Kristovej lásky. S dôverou a nádejou. S vierou a nádejou, lebo inak sa nedá budovať spoločenstvo. Kto neverí v Krista a nenapreduje s Ním, nie je Budovateľom, ale ničiteľom všetkého.

László Réz mal silnú vieru a nádej v Boha. Jeho vierovyznaním bolo: Viera a nádej v Boha. Neurobil málo vecí vo svojich zboroch. V roku 1896 prišiel z Vranova do Humenného s vierou a dô-

Mal silnú vieru a nádej v Boha

SPOMIENKA PRI HROBE LÁSZLÓ RÉZA

duchovného. Už 4. apríla – na 2. veľkonočný sviatok – pri slávnostnom uložení základného kameňa kostola sa László Réz pýta Boha a rožňavskej cirkvi na základe 2Kron 6,8: „*Hospodin mu však povedal: Konal si však správne, že si sa zaoberal myšlienkou postaviť môjmu menu dom*“. Prečo je milé Bohu, aby sa v Rožňave staval chrám na Jeho česť? Vztyčením vežových symbolov v novembri 1904 duchovný a veriaci ľud dostal odpoveď z Božieho slova, keď hlas kohúta, vyzývajúci k bdelosti, a vedenie hviezdy vyzýva Rožňavčanov k vernosti spoločenstvu. Od Rožňavy po Dobšínú každý vzrastá v duchovný chrám. Kostol je postavený, je hotový už viac ako 100 rokov a slúži svojmu cieľu.

Otázka je rovnaká aj dnes: Či je Rožňava, Humenné naozaj Kristovým prýbytkom? Či sa pozeráme

zahľadte na Ježiša, apoštola a veľkňaza nášho vyznania“ (Žid 3,1b), aby nám Pán Boh mohol dať odpovede na všetky naše otázky a aby nám ukázal cestu v temnote. Nech nás všemohúci Boh obdaruje takou vierou, ktorá prehlíadne všetko, lebo vie: „*Svätí bratia sú účastní nebeského povolania v Kristovi a skrze Krista*“.

Najväčším pozhnaním života pútnika je cieľ, ktorý apoštol Pavol uvádza takto: „*dobrý boj som dobojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, spravodlivý Sudca, no nie iba mne, ale aj všetkým, čo s láskou očakávajú Jeho zjavenie*“ (2Tim 4,7–8). Tento cieľ môže byť náš iba keď máme vieru a nádej, nech žijeme kdekoľvek. Našou nádejou sú slová žalmistu: „*Hospodin je moje svetlo a moja spása. Koho sa mám báť? Hospodin je útočisko môjho života. Pred kým sa mám triasť? Len jedno som žiadal od Hospodina, len o to sa snažím, aby som smel bývať v Jeho dome po všetky dni svojho života, aby som mohol rozjímať o добрôte Hos-*

Hrob László Réza v rožňavskom cintoríne

verou hlavný kurátor Gábor Bodor, aby poprosil tohto mladého duchovného László Réza, nech sa stane ich kazateľom, nech im príležitostne vysluží sviatosti a nech sa stane verným pastierom duší. László Réz, učiac zadosť tejto požiadavke, sa postaví do služby v údolí Laborca a Tople, vediac, že „*Z Neho rastie celé telo, pevne spojené vzájomne sa podporujúcimi kĺbmi a buduje sa v láske podľa toho, ako je dané každej časti*“ (Ef 4,16).

V Humennom od roku 1898 tak vystupovala veža ostrážitosti a vedenia, že dodnes hlása: „*Hospodinovo meno je pevná veža, spravodlivý do nej zuteká a je v bezpečí*“ (Prisl 18,10). Aj do Rožňavy prišiel s tým zámerom, že – stojac na Kristovej strane – je tam toho veľa na budovanie. Dňa 6. októbra 1901 si na volebnom valnom zhromaždení rožňavský cirkevný zbor volí zborového

dopredu s vierou a nádejou. Vytrvať naveky. Až do smrti hľadiť dopredu a všetko to robiť vo viere, ktorá hľadá na Krista. Humenné, Vranov, Rožňava, Dobšíná získali takéhoto duchovne rozhladeného farára. V rokoch 1896–1924 slúžil tým, ktorí mu boli zverení, s vedomím, že ich naozaj považoval za Kristov dom, Boží ľud.

Naša dnešná spomienka môže byť len vďačným pripomenutím, ale môže byť aj upozornením pre všetkých verných, žijúcich v každom čase: „*Pozorne sa*

Hostia z Humenného pri hrobe

podíma a obdivovať Jeho chrám. Počúvaj, Hospodin, môj hlas, keď volám, zmiluj sa nado mnou a vyslyš ma!“ Amen.

Zsolt Buza

(Odznelo v Rožňave, dňa 14. septembra 2014 pri príležitosti 90. výročia úmrtia duchovného László Réza. László Réz slúžil v rokoch 1896–1902 v Humennom, potom – do svojej smrti – v Rožňave).

My, bratia a sestry, žijeme vo viere, reformovaní kresťania veria v Trojjediného Boha, Otca, Syna i Ducha Svätého. Viera je od Boha, ale pre nás je i tajomstvom, ktoré má v moci On. Zakladáme na viere našu minulosť, terajší čas i našu budúcnosť, celé bohatstvo života. Kalvín, náš reformátor, vysvetľuje, čo je to pravá viera. Mnohí dnes povedia, že sú veriaci ľudia. Dokonca aj na najvyšších miestach máme veriacich ľudí, čo je len dobré. Často počut: *Som veriaci viac ako tí, čo chodia do kostola, hoci ja do kostola nechodím. Len ja viem, ako verím. Sami dobre vieme, kolkokrát naša viera prichádza do priameho konfliktu so svetom. Aké nelahké je prejavíť sa ako veriaci človek všade tam, kde iní nekonajú alebo mlčia. Ján Kalvín nás môže aj dnes v mnohom poučiť.*

Píše vo *Vzdelaní vo viere* v časti *Čo je pravá viera*: „Nesmieme sa domnievať, že kresťanská viera je nejakým čírom a len poznaním Boha alebo porozumením Písma, ktoré síce prichádza na myseľ, ale srdcom nepohne. Zvykli sme si tak súdiť v úvahe o veciach, ktorú nám potvrdzuje nejaký hodnoverný dôkaz. Ale viera je pevná a bezpečná dôvera srdca, ktorú iste kotvíme v Božom milosrdenstve, čo nám Evanjelium sľubuje.“ Pre Kalvína tu je prvoradá srdce ako centrum pre dar viery a pre jej prijímanie a umocňovanie. Máme srdcia mnohokrát tvrdé a neprístupné pre Božie slovo, pre to, aby nás ono formovalo, vytváralo pravdivý Boží obraz v nás. Zakladáme si na dôkazoch a sami pred Bohom žijeme menej presvedčivý život. Nie vždy to, že sme veriaci, sa odráža v našej každodennosti. Nevidieť na našom konaní, že túžime mať čo najbližší vzťah s Bohom. Viera je teda isté spojenie s Božím milosrdenstvom a s evanjeliom. To sú tie žily viery, ktoré nás vedú k Bohu, k Jeho srdcu aj naše srdcia. Ani sa nedá opísať, aká je viera vzácna, žiaduca pre naše srdce. V tomto svete, kde sa rozmáha a bujnie hriech, je viera skutočná a pravá náplň ľudského srdca.

Kalvín vidí v srdci veľký potenciál pre upevnenie viery, je to možné jedine v Božej sile. Boh je natoľko silný, že vládne nad srd-

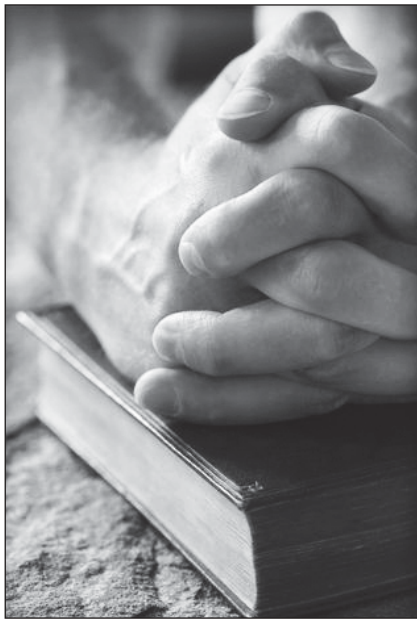
VZDELANIE VO VIERE (XV.)

Čo je pravá viera?

ciami. Vykonáva svoju svätú vôľu aj cez vieru bez dôkazov, ktoré nám vyhovujú. Jeho dôkazy sú omnoho väčšie, ako je naša predstavivosť alebo naša vlastná túžba.

Viera sa zakladá na Božom prisľúbení – toto je kalvínske stanovisko. Ján Kalvín uvádza: „*Lebo viera sa tolko opiera o základnú prisľúbenia, že keby bola vzatá, razom by sa zrútila alebo skôr vymizla. Preto vtedy, keď nám Pán prostredníctvom prisľúbenia evanjelia predkladá svoje milosrdenstvo a my bezpečne a bez jediného zaváhania prejavíme dôveru Jemu, ktorý nám uskutočňuje svoj sľub, platí o nás, že si Jeho slovo prisvojujeme vierou.*“

Viera má svoje opodstatnenie v Božích prisľúbeniach. Viera sa viaže mocne na Božie slovo, ktoré prijíma a drží sa ho. Boh nástojí na svojom slove, jeho slovo je pre našu vieru stále platné a plne rozhodujúce. Musíme bezo zvyšku Božie prisľúbenia vierou prijímať, us-

kutočňujú sa a vchádzajú neustále do platnosti pre náš život. Čítame o nich vo svätom Písme. Nesmú byť pri nás zaváhania, ktoré spomaľujú a brzdia život viery. Sami dobre vieme, kolkokrát je v nás tých zaváhání, malovernosti a nedôvery. Nejdeme za Pánom vždy a všade, skôr zaostávame za Jeho výzvami, ako by sme napredovali v poslušnosti. Predsa stále je živé, že viera je podstata nádejných ve-

cí a je dôkazom vecí neviditeľných, reformátor na základe Písma píše vo svojom *Vzdelaní vo viere*: „*Lebo máme nádej večného života, dôverujúc v Božiu dobrotu, ktorú nám ponúka Evanjelium. Pretože je tomu tak, že všetky Božie prisľúbenia sú v Kristovi potvrdené, aby som tak povedal, dodržané a splnené, je nepochybne zrejmé, že Kristus je ten ustavičný predmet viery, v ktorom vidí viera všetko bohatstvo Božieho milosrdenstva.*“

Božia dobrota je teda podľa reformátora evanjelium. Jeho jasný názor si prisvojme do každého dňa nášho života. Boh je dobrý, starostlivý a dobrotivý. Božia dobrota sa prejavuje aj vo výchove, v preskúšaní. Často nám práve až ťažkosť či kríž zjaví Božiu dobrotu. Pán Ježiš zreteľne vyzýva veriť v Neho, a veriť v evanjelium. V ňom je všetko do bodky a ešte i viac naplnené. Odhodlajme sa už pre nášho Pána, do vernej služby viery. Kto verí v Neho, nebude zahanbený! Pán Ježiš Kristus, Spasiteľ, je v centre viery. On je jej dôvodom a obsahom, skutkom i perspektívou. Ježiš Kristus je skutočným Božím milosrdenstvom pre nás a pre celý svet.

Viera je vzťah s Bohom, je to niečo, čo sa dá vždy zdokonaľovať, prehlbovať, aby to bola viera pravá a živá. Prosme, bratia a sestry, o Božiu pomoc pre našu vieru, nech sa podobá zrnku, ktoré kľučí v dobrej pôde. Nech sa neustále pripodobňuje tomu horčičnému zrnku, o ktorom hovoril Pán Ježiš. Nakoniec sa ukáže jej pravosť a s Kristom len zvíťazíme. Pevne verme v tomto svete, ktorý je naplnený zväčša falošnou pravosťou. Zachovajme reformovanú vieru otcov, pre ktorú prinášali ľudia aj obeť. Vo viere je život krajší, plnší a vo všetkom požehnaný!

Juraj Gajdošoci

Tebe patrí sláva

Tebe patrí sláva, Pane.
Zasiahlo nás požehnanie.
Vedieš k čistému prameňu,
ďakujeme za premenu.

Ol'ga Szélesová

Synodná rada Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku na svojom 54. zasadnutí, ktoré sa konalo 30. októbra 2014 v Rimavskej Sobote, prijala nasledujúce uznesenia verejného záujmu:

– Schválila zápisnicu z 53. zasadnutia Synodnej rady.

– Na žiadosť zástupcu biskupa Mariána Hamariho odložila rokovanie o splnení uznesenia č. ZS-16/2014.

– Brala na vedomie pozvanie vedenia našej cirkvi od Českobratskej cirkvi evanjelickej na 27–28. novembra, a poverila zástupcu biskupa Mariána Hamariho, aby pripravil prednášku o vplyve sekularizácie.

– Elemér Molnár, duchovný poslanec za zemplínsky seniorát, v liste zo dňa 10. septembra 2014 zdieľal svoje pripomienky v súvislosti s postupom a rozhodnutím Generálnej volebnej komisie, zazlieval, že v marcovom informačnom liste Generálnej volebnej komisie, neskor v čase rozoslania volebných lístkov v auguste, bolo možné dvojaké vysvetlenie zákona, čo pôsobilo zmätok pri nominovaní na funkciu seniora zemplínskeho seniorátu.

Synodná rada navrhla Synode, aby v prvej polovici nasledujúceho volebného obdobia modifikovala a zjednodušila volebný zákon, aby sa táto udalosť, ktorá sa stala v tomto volebnom období (v ktorom Generálna volebná komisia v krátkej dobe vydala protichodné inštrukcie k voľbám), sa viac nevyskytla.

– S účinnosťou od 1. januára 2015 prekvalifikovala Reformovaný cirkevný zbor Maťovské Vojkovce na dcérocirkevný zbor Reformovaného cirkevného zboru Bajany.

– Prijala pozvanie Evanjelickej cirkvi helvétskeho vierovyznania v Rakúsku na reformovanú konzultáciu, s názvom Pro-rocké svedectvá vo svete, ktorá sa bude konať 13–17. apríla 2015 v Prahe, a poveril biskupa našej cirkvi, aby zaistil zastúpenie našej cirkvi na tejto konferencii.

– Brala na vedomie správu biskupa o návšteve predsedu rýnskej cirkvi.

– Brala na vedomie správu o príprave návštevy Presbyteriánskej cirkvi v Kórei.

– Morálne podporila, aby spisovateľovi Lászlóvi Dobosovi v jeho rodnom meste v Kráľovskom Chlmcí postavili bustu.

– Synodu našej cirkvi zvolala na jej posledné 12. zasadnutie VIII. cyklu, na 6. decembra 2014 do Rimavskej Soboty, s nasledujúcimi rokovacími bodmi: schvá-

Z 54. ZASADNUTIA SYNODNEJ RADY

lenie zápisnice z 11. zasadnutia, biskupská správa o živote cirkvi v VIII. cykle Synody, výklad zákona o členstve v cirkvi, zmena zákona č. 1/2009 o generálnom fonde, zmena zákona č. 4/2011. Na otváracjej bohoslužbe zasadnutia Synody sa odovzdá cena Istvána Palóczi Czinkého. Synodná rada pozýva na zasadnutie Synody aj vedenia reformovaných seniorátov.

Navrhla, aby Synoda sa na svojom prvom zasadnutí IX. cyklu zaoberala so štatútom Teologického inštitútu J. Calvina. Poverila biskupa Lászlóa Fazekasa, zástupcu biskupa Róberta Géresiho a synodného radcu Loránta Rákosa, aby spolu s dekanom Attilom Lévaím pripravili návrh štatútu Teologického inštitútu J. Calvina.

– Rozhodla o tom, že prvé zasadnutie nového Predsedníctva synody sa bude konať 3. januára 2015. Svätocirkevná bohoslužba 1. zasadnutia IX. cyklu Synody sa bude konať 17. januára 2015 o 11.00 hodine v Rimavskej Sobote. 1. zasadnutie Synody bude pokračovať 14. februára 2015.

– O žiadosti o uznanie neziskovej organizácie Re-Mi-Dia za cirkevnú organizáciu nerozhodla, navrhla, aby nové vedenie našej cirkvi sa na začiatku roku 2015 informovala u nového vedenia neziskovej organizácie Re-Mi-Dia o plánovanej činnosti organizácie, a po tomto stretnutí nech rozhodne o žiadosti.

– Juraj Brecko, senior Ondavsko-hornádskeho reformovaného seniorátu vo svojom liste zo dňa 15. októbra 2014 predostrel uznesenie seniorálneho valného zhromaždenia, v ktorom navrhuje zmenu zákona č. 4/2011, aby združovať sa mohli nie iba dva, ale aj tri cirkevné zbory. Synodná rada návrh na zmenu zákona č. 4/2011 podaný Ondavsko-hornádskeho reformovaným seniorátom nepodporila, a preto ho nepredostrela pred Synodu.

– Konštatovala, že nakoľko duchovný Gergő Egri ešte nie je vysvätený, voliteľným bude až po jeho vysvätení.

– Súhlasila, aby Reformovaný cirkevný zbor Kolárovo vyhlásil verejnú zbierku na rekonštrukciu zborového domu.

– Nakoľko seniorálna rada Abovsko-turnianskeho reformovaného seniorátu dovtedy, kým cirkevný zbor nebude mať k dispozícii obyvateľnú faru, nesúhlasí s voľbou Yvett Fecsóovej za duchovnú do Reformovaného cirkevného zboru Peder, ani Synodná rada nemôže súhlasiť s voľbou Yvett Fecsóovej za duchovnú do uvedeného cirkevného zboru.

– Brala na vedomie, že seniorálna rada Abovsko-turnianskeho reformovaného seniorátu dala povolenie Kataline Partiovej, duchovnej Reformovaného cirkevného zboru Cestice na vykonanie inej zárobkovej činnosti v Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Buzici, pokiaľ táto činnosť ju nebude brániť vo vykonávaní duchovenskej služby.

– Schválila, aby Reformovaný cirkevný zbor Slavkovce bol s účinnosťou od 1. januára 2015 dcérocirkevným zborom Reformovaného cirkevného zboru Las-tomír.

– S účinnosťou od 1. decembra 2015 zamestná a umiestni do služby Viktora Molnára, ako kaplána do Reformovaného cirkevného zboru Tornaľa. Jeho dozerajúcou duchovnou bude Ágnes Fazekas.

– Poverila ústavnú duchovnú Jolán Kis, aby žiadost' o usmernenie vo veci kopírovania matrík podanú Editou Balážovou zodpovedala.

– Súhlasila s tým, aby Reformovaný cirkevný zbor Veľké Raškovce podporu z fondu budovania cirkvi Všeobecného fondu vo výške 200 eur získanú na seniorálnu biblickú súťaž zúčtoval do 30. mája 2015.

– Rozhodla, že ak obidva slovenské senioráty jednotne budú žiadať, aby Reformovaný kalendár bol vydaný Reformovanou kresťanskou cirkvou v Slovensku, cirkev je ochotná publikáciu vydať, v opačnom prípade navrhuje, aby vydavateľom spomínanej publikácie bol Ondavsko-hornádskeho reformovaný seniorát.

– Prijala zásadné rozhodnutie o tom, že z príležitosti 500. výročia reformácie iniciuje postavenie pomníka pre galejníkov v roku 2017.

– Do uznesenia Synody vo veci preskúmania vokátora pozastavila jeho zavedenie do praxe.

– Brala na vedomie hlásenie generálneho kurátora Vince Feketeho o I. regionálnom školení presbyterov konanom na troch miestach (Hrhov, Komárno a Veľké Kapušany), za usporiadanie ktorého mu vyslovila vďaku.

– Synodná rada poďakovala synodným radcom, pracovníkom úradu v Komárne a v Rimavskej Sobote, gymnáziu Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi a všetkým reformovaným cirkevným zborom, ktorí hostili jednotlivé zasadnutia, že v uplynulom volebnom období pomáhali pri práci vedenia našej cirkvi.

9. novembra sa v reformovanom kostole v Humennom uskutočnili spoločné slávnostné služby Božie Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania pri príležitosti Pamiatky reformácie.

Slovom Božím poslúžili reformovaný farár **Pavol Kačkoš** a zborová evanjelická farárka **Mária Juhásová**.

V plnom kostole mohutne zneli nábožné piesne v podaní evanjelickeho spevokolu LAUDATE z Kladzian a okolo 80 prítomných veriacich.

Brat farár Pavol Kačkoš v kázni slova Božieho vychádzal zo *Sk 8,26–34*, o Filipovi a etiópskom eunuchovi. Poukázal na to, že my, súčasní kresťania, máme byť tými, ktorí sa majú pripojiť k putujúcim, vysvetľovať a šíriť Božie slovo, t.j. každý z nás má misijné poslanie pri hlásaní evanjelia.

Po záverečnej liturgii a Áronovskom požehnaní, ktoré udelila sestra farárka, veriaci stojac zaspievali hymnu Martina Luthera „Hrad prepevný je Pán Boh náš“.

Potom už nasledoval IV. ročník konferencie *Minulosť nás spája – budúcnosť zaväzuje*. Konferenciu viedol a jednotlivých prednášajúcich uvádzal Pavol Kačkoš, farár cirkevného zboru v Humennom.

S obsahom projektu, ktorý je naplánovaný na sedem rokov, prítomných oboznámila presbyterka ECAV **Božena Bašistová**. Zborová farárka humenskej filie **Mária Juhásová** prednášala na tému: *Vznik, definícia a počiatky reformácie na území Slovenska*. Pripomenula, že za predreformátora na našom území je pokladaný majster Ján Hus, ktorý bol za svoju pravdu v roku 1415 ako kacír upálený na hranici v Kostnici. Jeho pravdy, ktorých sa držal, sú platné dodnes a znejú: „*Preto, verný kresťan: hľadaj pravdu, uč sa pravde, miluj pravdu, počúvaj pravdu, hovor pravdu, drž sa pravdy, bráň pravdu až do smrti.*“

O činnosti kazateľov a histórii protestantských zborov v regióne Zemplína v počiatkoch reformácie hovorili **Michal Kirschner** a **Valéria Csontosová**.

Michal Kirschner priblížil šírenie luterskej formy reformácie v našom regióne so zameraním na náš evanjelický zbor. Kladzany, ako matkocirkevný zbor, vznikol už v roku 1805, a tohoto roku si pripomíname dvojté výročie posvätenia chrámu Božieho. Na túto slávnostnú príležitosť, ktorá sa bude konať poslednú adventnú nedeľu, prijal pozvanie generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku **Miloš Klátik**. Pri tomto výročí si pripomenieme aj život a pôso-

Pamiatka reformácie a konferencia v Humennom

benie patrónov zboru v Kladzanoch, rodiny Vladárovej, ktorí zastávali funkciu hlavného dozorcú vyše sto rokov.

Presbyterka ECAV Valéria Csontosová sa zamerala na informácie o kalvínskej forme reformácie na území Horného Zemplína. Zdôraznila hlavne dve významné skutočnosti: vydanie kompletného prekladu Biblie do maďarčiny v roku 1590 Gáspárom Károlyim. Na jej vytlačenie prispel aj majiteľ humenského panstva Valentín Drugeth a Eufrozína Bátoriová, rodená Drugethová z Vranova nad Topľou. Druhou významnou udalosťou bolo vydanie piatich bohoslužobných kníh v rokoch 1750–1758 v Debrecíne, a to v slovenskom jazyku – východoslovenskom nárečí. Z nich si spomeňme aspoň na *Malý katechizmus* a *Hlas pobožného spievania*.

Históriu vzniku reformovaného a evanjelickeho spoločného zboru v roku 1880 pod názvom *Spoločná protestantská dcérocirkiev v Humennom* prítomným priblížil zástupca kurátora a seniorálny svetový sudca michalovského seniorátu **Arpád Csontos**. Účastníci si vypočuli aj priebeh budovania chrámu Božieho, modlitebne i prístavby veže. O tom, že naše zboru aj po 134 rokoch žijú a zveľaďujú spoločný stánok Boží, svedčí skutočnosť, že v týchto dňoch pracujeme na jeho rekonštrukcii a nová vonkajšia fasáda, ktorá bude kompletne ukončená na budúci rok, už viditeľne skrášľuje exteriér nášho kostola. S vierou v Božiu pomoc ukončil referát známym: „*Tak nám Pán Boh pomáha!*“.

Presbyterka reformovaného zboru **Anna Kostrejová** informovala o živote a práci na vinici Pánovej, prvých reformova-

ného prišiel významný farár, historik, spisovateľ, zakladateľ a šéfredaktor prvých humenských novín: „*Homonna és vidéke*“ – (*Humenné a vidiek*) – Ladislav Réz.

Za pôsobenia Jozefa Szöllösiho bola postavená modlitebňa, ktorej posviacka sa konala 17. augusta 1890. Pri príležitosti jej posviacky boli slávnostnými kazateľmi evanjelický farár Ján Csiska z Košíc a reformovaný farár Karol Böszörményi. Ich kázne taktiež vyšli tlačou a sú zachované v našom cirkevnom archíve.

Karol Böszörményi uviedol:

„*Posväťme tento kostol:*

po prvé – Našmu Pánu Bohu, v mene kresťanskej viery

po druhé – našej vlasti, v ktorej žijeme

po tretie – tomuto mestu v nádeji na porozumenie medzi rôznymi kresťanskými vierovyznaniami.“

Svoju kázeň zakončil aj dnes aktuálnymi slovami:

„*Podťe, podťe všetci, bratia a sestry, z akéhokolvek zboru ste. Podťe, objímme sa v žiali i radosti, veď máme jedného Boha!*“.

Záverom povedal:

„*Nech je tento malý kostol jagavou hviezdou medzi ďalšími hviezdami v našom malom meste, aby sme mohli tým, ktorí k nám zavítajú, s hrdosťou povedať: Pozrite, toto je náš protestantský kostol!*“.

Ladislav Réz dokončil prácu svojho predchodcu pribudovaním gotickej veže v roku 1898 k modlitebni, čím sa kostol stal vo vtedajšom období tiež jednou dominantou mesta Humenné.

O význame a výzvach v oblasti misijnej práce v súčasnosti hovoril reformo-

vaný farár Pavol Kačkoš. Nadviazal na svoju kázeň zo Svatkov apoštolov a zdôraznil, že každý z nás, ak prinesie slovo Božie čo len jednému človeku, za ktorým príde, je misionárom v praxi. Je potrebné prejsť od slov k činom, čoho výsledkom je aj predsvätie oboch protestantských zborov, že vyhladá-

me spolubratov a spolusestry v Snine a Medzilaborciach s cieľom po mnohých desiatkach rokov znova uskutočniť v týchto mestách služby Božie.

Po ukončení konferencie posilnení na duchu sme po ďakovných modlitbách prijali pohostenie, kde sme pokračovali v rozhovoroch a vypočuli si mnohé podnetné návrhy na uskutočnenie podobných podujatí aj v budúcnosti.

Valéria Csontosová

ných farárov Karola Böszörményiho a Jozefa Szöllösiho.

Karol Böszörményi dochádzal od roku 1880 do roku 1889 z Malčíc. V zbere sa v tlačenej forme zachovala jeho rozlúčková reč, ktorú predniesol pri príležitosti inštalácie mladého misijného duchovného J. Szöllösiho dňa 31. marca 1889. Do služby v zbere ho vyslal slovami apoštola Pavla z *1Tim*. Jozef Szöllösi slúžil v zbere do 31. marca 1896, keď do Humen-

Spomienka po...

Čas už odrátal rok odchodu farára Milana Nohaja z tejto časnosti do večnosti. Pri dožití 81 rokov veku zomrel 28.9.2013. Nakolko pred rokom v našom cirkevnom časopise sa nenašlo o tom mieste ani len na oznam, alebo nenašiel sa pisateľ(?), ostáva teraz len zamyslenie po roku a obhliadnutie sa za životom a činnosťou jedného z kategórie starších farárov, ktorí to v službe cirkvi nemali veru ľahké. Napriek neprajnej dobe ich pôsobenie v cirkvi bolo vedené vierou v nasledovaní Pána Ježiša Krista. Robili to nezištne a s láskou, hoci ich činnosť nebola venčená slávou. S odstupom času môžeme konštatovať, že ich práca na vinici Pánovej bola záslužná aj pre dobu súčasnú a – verím – i pre budúcnosť, lebo napriek všetkým prekážkam dokázali udržať a z Božej milosti odovzdať cirkev svojim pokračovateľom.

Duchovenský činnosť začínal v najťažšej dobe, tzv. rokov tvrdej ateizácie. Po ukončení štúdia v roku 1956 nastúpil ako kaplán v Ko-

Vo veku 93 rokov zomrel JUDr. Vojtech Ozorovský, dlhoročný presbyter bratislavského zboru. Narodil sa 10. júna 1921 vo Vinnom, na východnom Slovensku. V Bratislave študoval na Právnickej fakulte UK a titul doktor práv získal v roku 1946. Boli to pohnuté roky po vojne, ale Pán Boh bol k nemu milostivý a našiel v živote lásku v osobe svojej milovanej Marty Langauerovej z Donová, s ktorou sa oženil a spolu vychovávali syna Vojtecha. Bol pedantným a obetavým manželom, pozorným a láskavým otcom a starým otcom, veľmi sa tešil prosperovaniu svojho syna, vnuka a vnučky. Jeho rodina bola mu všetkým, radosťou i oporou, zvlášť po smrti manželky v roku 1988. Statočne znášal osud vdovstva skoro 26 rokov.

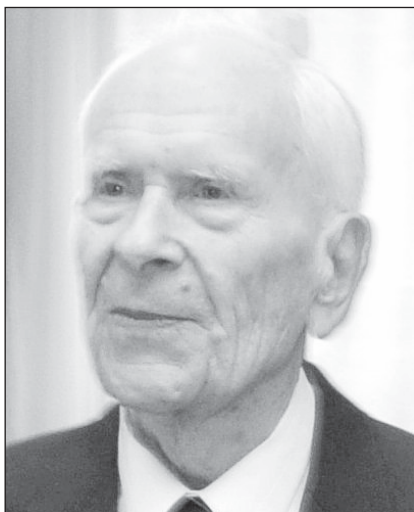
Pracoval ako podnikový právnik, po dlhé roky na Generálnom riaditeľstve Slovenských energetických podnikov a potom aj ako dôchodca v Tesle Bratislava. Bol aj spoločensky činný. Stál na strane života a chránil alebo cenil si hodnoty, ktoré znamenajú slobodu a pomáhajú k rozvoju. V sekulárnej oblas-

šiciach. Po vojenčine od roku 1959 pôsobil v Sečovciach a v Ozorovciach. Určitú dobu aj v Z. Jastrabí. Počas 10-tich rokov (1984–1994) slúžil súčasne aj v cirkevných zboroch Brezina a Kazimír.

V r. 1962 si založil rodinu a vychovali dve dcéry a syna. Hlavné pôsobisko menovaného bolo v cirkevnom zbore v Sečovciach. Sečovce – mesto s hlbokou históriou aj kalvínskeho zboru. Vo vojne padol kostol a odvtedy je modlitebná miestnosť súčasťou budovy bytu farára.

Z novodobej histórie zlom nastal v r. 1988, keď cirkevná budova v centre mesta bola vykúpená MsÚ Sečovce za účelom iného využitia pre mesto. Po zdĺhavých preťahoch cirkevný zbor zakúpil iné priestory. Vyžadovalo si to nemalé úsilie vytvoriť z toho dôstojný objekt k službe oslavy mena Božieho. Uvedené záležitosti, týkajúce sa snáď viac zboru, boli bytostne späté s osobou duchovného. S nemalým psychickým vypätím na rôzne intrigy a názory, nakoniec zbor vlastní priestory, ktoré teraz dôstojne reprezentujú našu cirkev.

JUDr. VOJTECH OZOROVSKÝ (1921–2014)

ti mal pozitívny vzťah k Slovenskému národnému povstaniu, ktorého sa aktívne zúčastnil ako vysokoškolač a bol aj členom Zväzu protifašistických bojovníkov. Získal niekoľko významných vyznamenaní. Bol dlhoročným členom organizačného výboru Medzinárodného

A práve v tejto vynovenej cirkevnej budove v Sečovciach udiali sa závažné udalosti našej cirkvi, zvlášť týkajúce sa vzniku terajších slovenských seniorátov. Tu sa slovenskí farári a kurátori dohodli s vedením našej cirkvi, s biskupom Eugenom Mikóm o zriadení dvoch seniorátov s rokovacím jazykom slovenským. V čase, keď sa včleňovali reformované zbory do slovenských seniorátov, bol Milan Nohaj pozývaný na Synodu našej cirkvi. Potom bol zvolený za člena seniorálnej rady a za člena Synody a Synodnej rady Reformovanej kresťanskej cirkvy na Slovensku.

Duchovný Milan Nohaj vykonával zodpovednú službu v našej cirkvi celkom 42 rokov, z toho v Sečovciach 39 rokov. Podlomené zdravie spôsobilo jeho odchod do dôchodku koncom roku 1998. V zverených mu cirkevných zboroch prežil roky mladosti, roky nadšenia, ale aj roky ťažkých životných skúšok, ktoré vydávajú o ňom svedectvo. Služba evanjelia o Ježišovi Kristovi a všestranná práca v cirkevných zboroch je tým svedectvom života – jeho životopisom.

–AN–

maratónu mieru. V cirkevnej sfére, ako jeho otec, bol aj on dlhé roky presbyterom a načas aj zástupcom kurátora reformovanej cirkvi v Bratislave. Aktívne pracoval aj v právnej komisii bratislavského zboru. Mali sme ho radi. Pôsobil príkladným dojemom človeka dôstojného, pedantného, taktného a spravodlivého. Aj vo svojom vysokom veku bol stálym návštevníkom zborových stretnutí a bohoslužieb. Tešil sa z úspechu svojej rodiny a pomáhal aj cirkvi. Zomrel nečakane, 9. augusta 2014.

Jeho pohreb sa konal 14. augusta 2014 v bratislavskom Krematóriu. Slová potešenia zvestoval duchovný Imrich Peres na základe Žid 2,6–8a: „Čo je človek, že naňho pamätáš, alebo syn človeka, že oňho dbáš? Postavil si ho o niečo nižšie, ako sú anjeli, potom si ho ovenčil slávou a cťou, a všetko si mu položil pod nohy.“

Sme Bohu vd'ační za jeho tvorivý, príkladný život. Lúčime sa s ním v nádeji večného života. Jeho pamiatku zachováme v dôstojnosti a cti.

Imrich Peres

Ďakovná bohoslužba. Dňa 28. septembra v Šahách veriaci vyznali vďaku za dokončenie ich zborového centra. Kázal biskup László Fazekas.

Doškoľovanie presbyterov v Hrhove. Dňa 4. októbra v Hrhove sa konalo doškoľovanie presbyterov, organizované Zväzom maďarských reformovaných presbyterov na Slovensku. Udalosť sa začala s pobožnosťou biskupa Lászlóa Fazekasa. Účastníci stretnutia odhlasovali, aby zväzy presbyterov pôsobiace v Karpatskej kotline podpísali zmluvu o spolupráci.

Posvätenie zvonu. Dňa 5. októbra v Reformovanom cirkevnom zbore Turňa nad Bodvou sa konalo vysvätenie zvonu. Na tejto udalosti kázal biskup László Fazekas. Na slávnosti sa zúčastnil aj Éva

Czimbalmosné Molnár, generálna konzulka z Košíc.

Hostia z Nemecka. V dňoch 9–11. októbra našu cirkev navštívil Manfred Rekowski, predseda rýnskej cirkvi a zodpovedná referentka pre ekumenické vzťahy Barbara Rudolph. Sprevádzal ich biskup László Fazekas. Navštívili Reformovanú teologickú fakultu Univerzity Jánoša Selyeho, Reformovanú základnú školu v Dolnom Štáli, cirkevné zbory v Kolárove a v Šahách (obidva zbory podporovali so sumou 10 tisíc eur). Od nasledujúceho roka, každoročne umožnia trom mladým z našej cirkvi absolvovať takzvaný Dobrovoľnícky sociálny rok v ich cirkvi.

Doškoľovanie presbyterov v Komárne. Dňa 11. októbra sa v Komárne konalo doškoľovanie presbyterov bratislav-

ského a komárňanského seniorátu, ako aj seniorátu barš. Podujatie, na ktorom sa zúčastnili aj Manfred Rekowski predseda cirkvi a Barbara Rudolph hlavná radkyňa, otvoril biskup László Fazekas.

Inštalácia duchovného. Dňa 12. októbra do združeného matkocirkevného zboru Štrkovec a Neporazda bol inštalovaný Loránt Rákos, synodný radca, zvolený duchovný. Na bohoslužbe kázal biskup László Fazekas.

Doškoľovanie duchovných. Medzi 20. a 21. októbrom v Berekfürdő sa organizovalo doškoľovanie pre duchovných siedmich maďarských reformovaných seniorátov. Biskup László Fazekas prednášal o celkovom stave Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku z pohľadu jazyka a identity.

Sviatočná recepcia. Dňa 21. októbra, biskup László Fazekas a generálny kurátor Vince Fekete sa na Veľvyslanectve Maďarskej republiky v Bratislave zúčastnili sviatočnej recepcie z príležitosti pamiatky na revolúciu v roku 1956.

Pamätná výstava. Dňa 24. októbra v Reformovanom cirkevnom zbore Ždaňa s názvom *Ako sa dá...* bola otvorená pamätná výstava Imreho Vargu. Výstavu otvoril biskup László Fazekas, po tom nasledovala prezentácia výstavy v podaní Istvána B. Kovácsa, riaditeľa Vedeckých zbierok.

Partnerhilfe. Dňa 31. októbra biskup László Fazekas prijal duchovného na dôchodku Ulricha Barniskeho, ktorý je členom rady Partnerhilfe.

HELENA HOLÁ (1929–2014)

Helena Holá rod. Maďarková patrila medzi starších verných členov reformovaného zboru v Bratislave.

Narodila sa 5. marca 1929 v Trnave. Prišla k nám vďaka manželstvu s Prokopom Holým. Jej srdce sa otvorilo pred Božou láskou a svoje osobné duchovné rozhodnutie potvrdila v confirmácii. Ako človek čítajúci Písmo, modliaci sa a žijúci podľa vedenia Ježiša Krista prijala naše zborové spoločenstvo, konala službu a spolu znášala radosti a starosti zborového života. Po smrti svojho manžela (1989) slúžila ako presbyterka, načas aj ako zástupca kurátora a ako stála účastníčka bohoslužieb a biblických hodín. Mohla sa tešiť všeobecnej láske a úcte. V poslednej dobe sa jej zdravie zhoršovalo, bola viazaná na domov, ale aj vtedy v láske podporovala náš zbor modlitbami a potešovala sa slovami Písma a modlitbou. Zmierena a v pokoji ukončila svoj pozemský život. Rozlúčili sme sa s ňou 24. júla 2014 slovami Žalmu 73,23–26: „Ja však zostávam stále s tebou, držíš ma za pravicu. Budeš ma viesť podľa svojho zámeru a potom ma prijmeš do slávy. Koho mám v nebi? Keď som s tebou, v ničom na zemi nemám zaľubu. Aj keď mi chradne telo i srdce, Boh mi navyky bude skalou srdca i údelom.“

Ďakujeme Hospodinovi za jej život a službu. Nech jej pamiatka zostane medzi nami požehnaná.

Zuzana Peresová

Do pozornosti našich predplatiteľov

V záujme nerušeného vydávania a presného zistenia budúročného nákladu nášho mesačníka s úctou žiadame duchovných a kurátorov alebo osoby zodpovedné za tlačovú misiu v zboroch, ako aj našich individuálnych predplatiteľov, aby najneskôr do **20. decembra** hocijakým spôsobom (máme novú e-mailovú adresu) signalizovali redakcii, ak sa mení počet exemplárov, ktoré chcú na budúci rok predplatiť.

Ináč je predplatenie Kalvínskych hlasov priebežné; keď u niekoho nie sú žiadne zmeny, nemusí ho obnoviť. Teda tí predplatitelia, od ktorých do uvedeného dátumu nedostaneme žiadnu reakciu, zaväzujú sa k tomu, že Kalvínske hlasy na rok 2015 predplatia v takom istom počte, ako v roku 2014.

Cena nášho mesačníka sa nemení: stojí naďalej 30 centov, teda ročné predplatné na rok 2015 bude činiť **3,60 eur**. Zároveň Vás žiadame, aby ste predplatné uhradili až v januári tou poštovou poukážkou, ktorú od nás obdržíte spolu s januárovým číslom.

Aj cena Sprievodcu čitateľa Biblie je nemenná, stojí teda **17 centov**. Zbory ho v nárokovanom počte dostanú cestou seniorských úradov.

Redakcia

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.

Šéfredaktor: László Fazekas

Redaktor: Lucia Kis

Sekretárka a distribútor: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:

930 10 Dolný Štál 386

E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141 (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došle rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Lukács Kis

Tlač: Reproffset, Dunajská Streda

ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09